

İBADETTE ÖLÇÜLÜ OLMAK*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ hayri halkihî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَا تُشَدِّدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ فَيُشَدِّدَ عَلَيْكُمْ فَإِنَّ قَوْمًا

شَدَّدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ فَشَدَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فِتْلِكَ

بَقَايَاهُمْ فِي الصَّوَامِعِ وَالْدِّيَارِ رَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا

مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ

(الجديد: ٢٧ (د.ع. ض. عن أنس)

RE. 474/5 (*Lâ tüşeddidû alâ enfüsiküm, feyüşeddede aleyküm; feinne kavmen şeddedû alâ enfüsihim, feşeddeda'llâhu aleyhim, fetilke bekâyâhüm fi's-savâmiî ve'd-diyâri: Rahbâniyyete- ni'btedeühâ mâ ketebnâhâ aleyhim.*) (Hadîd, 57/27)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allahu Teâlâ Hazretlerinin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı cümlelerin üzerine olsun. Allahu Teâlâ Hazretleri dünya ve âhirette rahmetine, ihsanına, ikramına nâil ve mazhar eylesin.

Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretlerinin mübarek hadîs-i şeriflerinden okumak üzere şurada toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmezden önce, sevgimizin, bağlılığımızın, saygımızın nişanesi olmak üzere başta Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek ruh-i saadetine hediye olsun diye, sonra onun cümle âlinin ve pâk ashâbının, etbâının, ahabbının ruhlarına, ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervâhına, cümle evliyâullâhın ve hâseten Ümmet-i Muhammed'in müridleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına;

Bu kitabı telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn Efendi Hocamız'ın, kendisinden feyz aldığımız Muhammed Zahid Kotku Hocamız'ın ruhuna; bu hadîs-i şerifleri rivayet eden alimlerin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri canlarını, mallarını feda ederek, Allah yolunda cihad ederek fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; beldemizin medâr-ı iftihârı enbiyâ, sahabe ve tâbiîn ve sâir salihînin ruhlarına ayrı ayrı mertebeleri üzere hediye olsun diye;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve hâsseten içinde şu dersi yaptığımız caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu camiyi muhtelif zamanlarda tamir ve tecdit eylemiş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere şevk ile şu mescide koşup gelen siz kardeşlerimizin de âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun ve biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uygun yaşayıp, Rabbimiz'in huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak çıkalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs- ı Şerif okuyup öyle başlayalım, buyurun!

.....

a. İbadette Aşırı Gitmeyin!

Mukaddimedede metnini okumuş olduğumuz ilk hadîs-i şerif, ibadette itidal, itidalli hareket etmek konusundadır *Râmûzü'l- Ehâdîs* kitabımızın 474. sayfasında 5. hadis olarak kaydedilmiş olan bu hadîs-i şerif ki, Enes RA'dan rivayet edilmiştir. Altı sahihhadis kitabından Ebû Davud'da ve sâir kaynaklarda mevcuttur.

Peygamber SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:¹

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.57, no:4258; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.365, no:3694; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtâre*, c.II, s.470, no:2178; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VI, s.390, no:10546; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.35, no:5376; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.379, no:3166; *Câmiü'l- Ehadîs*, c.XVI, s.176, no:16529.

لَا تُشَدِّدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ فَيُشَدِّدَ عَلَيْكُمْ فَإِنَّ قَوْمًا
شَدَّدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ فَشَدَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فَتِلْكَ
بَقَايَاهُمْ فِي الصَّوَامِعِ وَالدِّيَارِ رَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا
مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ

(الجديد: ٢٧ (د.ع. ض. عن أنس)

RE. 474/5 (*Lâ tüşeddidû alâ enfüsiküm, feyüşeddede aleyküm; feinne kavmen şeddedû alâ enfüsihim, feşeddeda'llâhu aleyhim, fetilke bekâyâhüm fi's-savâmii v e ' d - diyâri: Rahbâniyyeteni'btedeühâ, mâ ketebnâhâ aleyhim.*) (Hadîd, 57/27)

(*Lâ tüşeddidû alâ enfüsiküm*) “Kendilerinizin üzerine meşakkatli ibadetler yüklemeyiniz! (*Feyüşeddede aleyküm*)

Şiddetli, ağır gelecek, yapılmasında çeşitli zorluklar olan ibadetleri yüklemeyiniz. Meselâ, bütün seneyi oruçlu geçirmek gibi, bütün gecelerde hiç uyumamak gibi, kadınların yanına hiç yaklaşmamak gibi...

Böyle meşakkatli ve zorlana zorlana yapılan şekilde ibadetleri kendinize yüklemeyiniz.

Çünkü, (*feinne kavmen şeddedû alâ enfüsihim*) “Bu işi daha önceden deneyen insanlar var. Hayata ilk defa biz gelmiş değiliz, bizden önce çeşitli kavimler gelmiş geçmiş, yaşamış, onların ibretli akıbetleri var gözümüzün önünde...”

Eski kavimlerden bu duygu ile “Çok daha güzel ibadet edeceğiz.” diye Allah zorlamadığı halde, emretmediği halde meşakkatlerin altına kendilerini zorla sokmuş olan insanlar, kavimler geldi geçti. O kavimler kendilerine böyle meşakkatleri yüklediler. Tabi bir ibadet yapılmaya başlandığı zaman, o insana biraz mecburiyet olur.

Yapmadığı zaman Allah; “Yapıp duruyordun, bunu ne diye kestir?” diye insana sorgu sual açar.

(Feşeddeda’llâhu aleyhim) “Allah da onların o yüklendikleri ibadetleri, onlara şiddetli bir ibadet olarak yazdı, boyunlarına, vazife oldu. Kendi kendilerine vazife ettiler.”

(Fetilke bekâyâhüm fi’s-savâmii ve’d-diyâri) “İşte onların geriye kalan bakiyeleri... Savmaalarda, ibadethanelerde, mağaralarda, dağ başlarında... Yıkık evler, işte bakiyeleri.”

(Rahbâniyyeteni’btedeühâ) “Allah’tan korkup günahlardan kaçmak arzusu ile yaptıkları aşırı hareketler ki, bid’at olarak onlar ortaya çıkardılar. *(Mâ ketebnâhâ aleyhim)* Halbuki biz onların boynuna bunu yazmamıştık.” Allah-u Teâlâ Hazretleri öyle buyuruyor.

Bizim boyunlarına yazmadığımız, kendilerinin bid’at olarak ortaya çıkarmış oldukları bu ruhbanlık mesleğinin neticesi olarak işte ortada olan yıkık evler, savmaalar, mağaralar, ibadethaneler; bakiyeleri...

Bak, onlar öyle sert davrandılar, meşakkatlerin altına girdiler, sonra da onları yapamadılar,

mes'ul oldular; Allah onları cezalandırdı, mahvoldular, silindiler. İşte akıbetleri... Hadîs-i şerifte, bakiyeleri buyuruluyor.

Bu hadîs-i şerif bizi dinde önemli bir noktaya irşad buyuruyor, işaret ederek bizi ikaz ediyor. İnsanoğlu tevbe edince, hak yola girince, iyi kul olmaya azmedince:

“—Her şeyin en iyisini yapacağım, en çoğunu yapacağım.” diye kolları paçaları sıvayıp bazen böyle ibadete dalar.

Halbuki ibadet bir mevsimlik değildir, bir atımlık barut değildir, bir Ramazanlık değildir, bir senelik değildir, bir gençliğe ait değildir.

Bunun gençliği vardır, yaşlılığı vardır; gecesi vardır, gündüzü vardır; hazeri vardır, seferi vardır. İnsanın evinde olduğu zaman vardır, seyahatte olduğu zaman vardır; parasının çok olduğu zaman vardır, dar olduğu zaman vardır. Hayatın bin bir türlü şartı vardır. Bu şartlar altında, her zaman o rahatlıkta yaptığı şeyi yapamaz, yapamayabilir. Her insan da yapamaz.

Ben şimdi emekliliği yaklaşmış bir insanım, geçerim burada kurulurum; “Şöyle yapın da, böyle yapın da, niye gelmiyorsunuz da, niye gitmiyorsunuz da...” derim.

“—Ah hocam ah, sen de benim boynuma yüklenmiş olan sıkıntıları yüklenmiş olsaydın, gözünü açacak halin olmazdı.” der.

Bazısı da içinden, hani “Karısı olmayana karı boşamak kolay gelir.” derler. İşi olmayana da o işleri yapmak kolay gelir. Ama işi çok olan

da başını kaşıyacak vakit bulamıyor, feleğini şaşırılmış durumda olabiliyor. Dokuz tane çocuk ağzını açmış ‘Baba yemek!’ diyor; o da onu bulmak için çalışıyor. İnsanın bin bir türlü hâli vardır.

Allah bizden böyle meşakkatli ibadet istemiyor. Kolay ve yapılabilmesi mümkün olanı istiyor ve devamlı istiyor. Parlayıp sönücü, bir ortaya çıkıp bir kaybolucu tarzda değil.

Muttarit, dengeli, ölçülü, azimli, iradeli, güçlü kuvvetli, şuurlu, bile bile, düşünce düşünce, ölçülü hareket etmek. Gerçek Müslümanlık bu, hakiki-has Müslümanlık bu.

“—Ya bu adam çok büyük bir adam!”

Çok büyük adam ama işte çok fevkalâde bir ibadetini görmüyorsun.

Sahabe zamanında da (*rıdvanu’llahi teâlâ aleyhim ecmaîn*) böyle hâdiseler olmuş. Meselâ, hadîs-i şerif kitaplarında okumuştum, Peygamber Efendimiz SAS bir gün bir mecliste sohbetinde otururken diyor ki:

“—Şimdi bizim meclisimize cennetlik birisi gelecek, bekleyin!”

Sahabe-i kirâm da dört gözle, “Acaba kim çıkıp gelecek?” diye bekliyorlar.

Bir adam çıkıp geliyor, cennetlik olduğunu Peygamber Efendimiz bildirdiğine göre bir zât-ı muhterem tabi, ama tanınmış bir kimse değil, öyle herkesin bildiği, mâruf, şöhretli bir kimse değil. Geliyor, oturuyor.

Yeni abdest almış, kollarından suları damlaya damlaya geliyor. Sıcak ülke, hava güzel, havluyla filan kurulamaya ihtiyaç yok, hatta kurulamamak bazen daha iyi, daha çok serinlik oluyor. Suyunu sarkıtta sarkıtta geliyor. Biz öyle deriz ya, su sarkmaz ama damlaya damlaya demek. Geliyor, oturuyor. Bu hadise bir iki defa daha tekerrür etmiş.

Sonra Peygamber Efendimiz'in bu ifadesi üzerine, Abdullah ibn- i Ömer;

“—Allah Allah! Bu adamcağız niye böyle bir dereceye vâsıl oldu? Bunun niye cennetlik olduğunu bir anlayayım.” diye merak ediyor.

Adamın yanına gidiyor, diyor ki:

“—Beni evinde misafir eder misin? Babamla biraz münakaşam oldu, onun yanında durmak istemiyorum, sen beni evinde misafir eder misin?”

Abdullah ibn-i Ömer RA delikanlı, genç.

“—Pekiyi.” diyor, evine misafir ediyor.

Maksadı misafir olmak değil, adamı gözlemek. Gecesine bakacak;

“—Bakalım geceleyin neler yapıyor, hangi duaları ediyor? İsm-i Âzam'ı mı ezbere biliyor? Gizlide şu ibadetleri mi yapıyor? Şöyle mi, böyle mi?”

Tabii neler düşünüyor, kim bilir. Böyle gözetliyor. Bakıyor ki, adam yatsıyı kıldıktan sonra normal ölçüler içinde hareket ediyor, yatıyor. Normal ölçüler içinde teheccüd namazına kalkıyorlar.

Normal ölçüler içinde Mescid-i Nebevî'ye sabah namazına geliyorlar.

E Abdullah ibn-i Ömer de o işi yapıyor. Normal; kendisinden farklı bir şey görmüyor. Bir gece daha kalıyor, bakıyor yine normal. Bir gece daha kalıyor, bakıyor yine normal. Anlıyor ki bu adamın yaşayış tarzı böyle.

Diyor ki;

“—Ey filanca, ben senin yanına misafir olarak geldim, babamla münakaşa ettiğimden değil de senin cennetlik olduğuna dair Peygamber Efendimiz bize böyle buyurdu da; ben de ‘Acaba insanı cennetlik yapan şey nedir, bu zât-ı muhterem ne ibadet yapıyor da bu mertebeyi kazanmış?’ diye onu anlamak için geldim ama, senin de bizden farklı bir şey yapmadığını görüyorum.”

“—Evet” diyor adam, o mübarek zât, “Hâlim gördüğün gibidir. Normal hâlimi gördün ve senin yanında yapmadığım bir şey yok. Normal hâlim budur, başka zaman da böyle.”

“—Peki, öyleyse, Allah’a ısmarladık.” diyor; herhalde helalleşiyorlar, yanından ayrılıyor.

Giderken arkasından sesleniyor;

“—Ey filanca, dur, aklıma bir şey geldi.” diyor.

“—Evet, ben böyleyim ama bir huyum var; herkes hakkında iyi düşünürüm, kalbimde hiç kimseye karşı bir kötü düşünce yoktur. İyiliğini görürüm, iyiliğini düşünürüm; belki bundandır.” diyor.

Kendisi de merak ediyor. Kimsenin kötülüğünü istemediği, herkese hüsn-ü zan beslediği için onun olma ihtimalini düşünüyor.

Büyük sahabe-i kirâm (*rıdvanu'llâhi aleyhim ecmaîn*) Hz. Ömer ve sâir büyüklerimiz; tabii onların ibadetleri yine bizden kat kat fazladır ama hep söylemişlerdir ki: İbadeti ölçülü yapalım.

Hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz buyurmuştur ki:

“—İbadetin hayırlısı; dengeli, ölçülü, az da olsa devamlı olanıdır. “

Onun için bu ölçüye dikkat edeceğiz. Bazı kimseler Peygamber Efendimiz'in tavsiyesinden aşırı hareket etmek istediler. Efendimiz onları ikaz etti.

Gerçi şimdi bu devirde fazla, aşırı ibadet yapan azdır. Umumiyetle biz şimdi kamçılıya kamçılıya ibadete teşvik etmeliyiz. “Bre namaz da kılmıyorsun, şunu da yapmıyorsun, hiç olmazsa şöyle yap, böyle yap!” denilecek zaman.

Çünkü şimdi ibadete çok düşkünlük hastalığı yok. Bilakis ibadet yapmama hastalığı yaygın...

Ama bazı kimseler de derviş oluyor, arkasından bakıyorsun aşırı gidiyor. Aşırı gidince de çevresindeki insanlarda ona karşı bir reaksiyon meydana geliyor.

O zaman Müslümanlığı iyi temsil etmiyor, herkes ürküyor.

Meselâ geliyor;

“—Aman, sen bu kadar aşırı müslüman olma!” diyor.

“—Ya Müslümanın aşırı olması, aşırı olmaması var mı?”

“—Müslüman ol, ama bu kadar müslüman olma!”

“—Peki nasıl müslüman olayım?”

“—Birazcık içki iç, birazcık flört et, birazcık şunu yap, birazcık bunu yap!”

Bu böyle olmaz ki! Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu?

Olmaz, Müslümanlık elbet böyle olacak.

İslâm’ı bilmeyen gruplar mecmualarda anketler yapmışlar;

“—Müslümanlık artıyor!”

Aşırı Müslümanlık! Kadınların bile elini sıkılmıyor.

“—E canım Şafi mezhebinde kadının elini tuttuğu zaman abdesti bozulur, elbette sıkılmayacak. Sonra Peygamber Efendimiz de sıkmamış; normal bu. Selamlarsın, olur biter. Zaten Batı’nın medenî âdâb-ı muaşeret kitabında açtığın zaman diyor ki:

“—Kadın elini uzatmazsa sen de uzatma!”

Elini uzatmadan selam veriyorsun, kadına elini sen uzatamazsın. Zaten öyle. Avrupalı istediği zaman elini sıkıracak, istediği zaman elini sıkırtmayacak, ona eyvallah diyeceksin de ben dinimden dolayı günah olduğu için yapmadığım zaman bana ne çatıyorsun?

Her türlü hak hukuk Avrupalılara mı mahsus? Bize hiçbir şey yok; hepsini onlara verdin bize bir şey kalmadı. Boynu bükük açıkta kaldık.

Onun bazı şeylere hakkı varsa, müsaade et, bizim de bazı şeylere hakkımız olsun. Hiç olmazsa senin o kafadaki mantığa göre...

O kadının dinle imanla ilgisi yok, mayoyla gezebiliyor. Müsaade et, ben de kızımı, hanımımı başörtüsü ile gezdireyim. Bak o tıraşlı, sakalını kazımış, bıyığını kazımış. Hatta öyleleri var, bazı artistler vardı; ne kadar kıl varsa hepsini kazıyor. Kafasını da kazıyor, cascavlak. Kaşlarını da kazıyor, kirpiklerini de kesiyor; hiçbir şey bırakmıyor. Tüye karşı bir hareket; hepsine karşı kazıma... Bakıyorsun, mermer gibi. Millet ona da bir şey demiyor.

“—Neden?”

Amerikalı...

Amerikalı oldu mu, her şeyi yapmak serbest. İsterse blucin giyer, isterse ütüsüz giyer, isterse yakası açık olur, isterse kapalı olur, isterse cebini pantolonunun dizinin üstüne açar, isterse arka tarafına yapar, isterse kolunu açar, isterse kalemi şuraya takar, isterse buraya takar; Amerikalıya her şey serbest, müslümana her şey yasak.

Olmadı, bu mudur medeniyet?

Hiç olmazsa bir kaideyi ortaya koyduğun zaman, herkese müsaade et, serbest olarak tatbik edilsin.

“—Efendim hürriyet var, bir insanın giyimine karışamayız.”

Tamam, bana da karışma, kabul. Ben de o ne yaparsa yapsın karışmayayım.

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

(الكافرون:٦)

(*Leküm dînüküm ve liye dîn*) [Sizin dininiz size, benim dinim banadır.] (Kâfirun, 109/6)

Sizin dininiz sizin olsun, ne halt ederseniz edin; bizim dinimiz bize; biz bunu tatbik edelim!

“—Yok, ben istediğimi yapacağım; sana da benim istediğimi yaptıracağım!”

O kadar da olmaz, o kadar da uzun boylu değil! Velev bir kişi bile olsam, o kadar uzun boylu değil! Üstelik memleketin yüzde doksan dokuzu, kahir ekseriyeti böyle. Yüzde doksanı böyle, o zaman olmuyor. O zaman buna, “tezat” diyoruz “çelişki” diyoruz. “Adam kendi işinde, kendi kafasında, kendi felsefesinde, fikriyatında tutarlı değil.” diyoruz.

Hıristiyanlar dinlerini Hz. İsa AS’ın getirdiği gibi muhafaza edemediler. Konsüller topladılar, bozdular. Ters kararlar aldılar. İncillerin bir kısmını ortadan kaldırdılar. İncillerin ayetlerinin bazısını kaldırıyorlar. 16. Yüzyıl’da yazılmış bir İncil ile 18. Yüzyıl’da yazılmış İncil’in nüshalarında aynı ayetler yok. Papaya salâhiyet vermişler; istediği ayetleri kaldırabilir.

Öyle şey yok!

Bozdular, ruhbanlık diye bir şey çıkardılar. Arapça’da *rehebe*, korkmak demek, *râhib* de korkan demek. Allah’tan korkuyor, takvâ ehli;

günahlardan sakınmak için dağın başına kaçıyor, mağaranın içine giriyor, kendisini insanlardan uzaklaştırıyor.

Bizim dinimizde ruhbanlık yok.

“—Ne demek?”

“—Bir kenara çekilip Allah’tan korkacağım, ibadet edeceğim.” diyerek cemiyeti terk etmek, sosyal vazifelerden sıyrılmak, kaçmak yok.

Evlilik var, içtimâî vazifeler var, devlet yönetimine ait vazifeler var.

“—Din bir duygu, ona kimse ilişmez!”

O senin dediğin Avrupa’da... Din, hayatın her cephesini içine alıyor, her şeye karışıyor çünkü karışmazsa eksik olur. Elbisenizin bir tarafını pırıl pırıl temizleyin, öbür tarafı çamur içinde, olmaz! Her tarafını temizleyecek, tertemiz olacak.

Odanızın duvarının yarısını badana yaptınız, öbür tarafı duruyor, olmaz! Arabanızın bir kısmı, bir çamurluğu bir renkte öteki çamurluğu öteki renkte, birisi bozuk öbür tarafı sağlam, olmaz! Her tarafını birden yapması lazım.

Onlar öyle bid’atler çıkardılar. Bid’at olarak;

“—Dağ başlarına çıkacağız, ibadet edeceğiz, manastırlara kapanacağız, hiç evlenmeyeceğiz!” dediler.

Kim dedi sana evlenme diye?

“—Evlenmeyeceğiz. “

E olur mu?

“—Efendim, onlarda hanımlar evlenmiyor!”
Neden?

“—Ahirette Hz. İsa ile evleneceklermiş;
evlenmemeleri ondan.” O zaman kapanıyor,
bizden iyi kapanıyor.

Gayrimüslim komşumuz vardı, rahmetli anam;

“—Siz hep böyle açık mısınız, yoksa sizin
dininizde de kapanma var mı?” diye sormuş.

“—Var ama biz tutmuyoruz.” demiş.

Doğru, çünkü olmasa rahibeler öyle
kapanmayacak; tepeden tırnağa kapanıyorlar,
örtünüyorlar; her tarafları kapalı. Manastırlara
çekiliyorlar. Erkekler evlenmiyor, kadınlar
evlenmiyor filan.

(El-hamdü li'llâhi âlâ ni'meti'l-islâm) [İslâm
nimetinden dolayı Allah'a hamd ü senâlar
olsun!]

İslâm, hayata tabiîliği getirmiştir. İnsanların
bozduğu dinî ahkâmı düzelterek, “Doğrusu
budur.” diye öğretmiştir. Eski dinlerin yanılma
noktalarında da yanıldıkları şeylere işaret
ederek düzeltmeler yapmıştır.

Onun için İslâm, her şeyi ve bütün dinleri içine
alıyor. Hepsinin düzeltilmiş, düzenlenmiş şekli.
Çünkü biz Hz. İsa'ya da inanıyoruz, Hz. Mûsa'ya
da inanıyoruz, İbrâhim AS'a da inanıyoruz,
hepsine inanıyoruz.

Hz. Adem Atamız'dan bizim Peygamberimize
kadar gelmiş geçmiş bütün peygamberlere,

mürselîne, enbiyâyâ iman ediyoruz, söylediklerini kabul ediyoruz. Ama sonradan bozulanları kitabımız düzeltiyor.

El-hamdü lillâh çok büyük, çok güzel, çok yüksek, çok ulvî bir dinimiz var. Allah'a hamd u senâlar olsun. Bunun kadr u kıymetini bilip şahsiyet sahibi insanlar olarak, has halis müslümanlar olarak yaşamayı Allah cümlemize nasib eylesin...

Bakın ne kadar güzel! Aşırı gitmek yok. "Ölçülü ibadet edin." diyor. Sen burada namaz kılarken sevap kazanırsın, ticaretinde dürüst hareket ederken, yine sevap kazanırsın.

Dükkânlarda levhaların bazısında yazılıdır:

الْكَاسِبُ حَبِيبُ اللَّهِ

(*El-kâsibu habîbu'llâh*) "Kesb ü ticaret edip kendi elinin emeğiyle, ticaretiyle meşru kazanç sağlayan kimse Allah'ın sevgilisidir." diyor Peygamber Efendimiz.

İnsan oradan da sevap kazanır. Peygamber Efendimiz de ticaret yaptı, kervan idare etti, alışveriş yaptı. Bizim dinimiz tabîî bir din, her şeye, hayatın tabîî şartlarına kabul gözüyle bakmış, normal karşılamış bir din.

Ramazan'da müslüman ol; ondan sonra bırak. Ramazan'da sigarayı bırak; Ramazan'dan sonra yine tüttür. Ramazan'da meyhaneyi kapat; ondan sonra yine aç... Kandil gecelerinde kapat; kandil gecelerinden sonra aç... Olmaz!

Müslümanlığın devamlı olacak.

Bu kötü mü? Kötü... O zaman kandil gecesinde kapatma, devamlı kapat; işini değiştir, hayırlı bir iş yap!

Sen o içkiyi o sarhoşa veriyorsun; o sarhoşun yuvasında neler yıkılıyor bir bilsen çalıştıramazsın. Sen bakkal efendi, ovotkayı bilmem kırmızı şarabı, beyaz şarabı, adını bilmediğimiz binbir çeşit şeyi satıyorsun, o evde nelere sebep oluyor. Onu çoluk çocuk alıyor, şoför alıyor, arabası kaza yapıyor, adam eziyor.

Bizim fakültenin sekreteri, Allah rahmet eylesin, pırlanta gibi bir kardeşimizdi. Gece geç vakitlere kadar çalışırdı, mesai saati falan tanımazdı. Cumartesi pazar gelir, daha geç vakitlere kadar çalışırdı, rahmetli.

Akşamüstü akşam namazını kılmış, geç vakit çıkarken, bizim fakültenin önü iki taraflı yol... Orman çiftliğinde birisi içmiş, içmiş, hem de vazifeli, neyse mesleğini söylemeyelim, yanına da bir kadın almış. O içkili kafayla, o sakat mantıkla gelirken bizim sekretere bir çarpıyor, şehit ediyor. Öldürüp gitti, Allah rahmet eylesin, gömdük. Bak işte bu, sarhoşluktan oldu, içkiden oldu.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize dinlerin en güzelini nasib etmiştir. Bin dört yüz sene önceden her şeyin güzelini mertçe söylemiştir. Şu yasak, şu yasak, şu meşru, şu meşru... Şimdi rahat ediyoruz, göğsümüz kabarıyor:

“—Bak bizim dinimiz bunu yasak etmiş, gördünüz mü? Zararına siz de geldiniz mi?” diyoruz.

Biz bin dört yüz yıldır biliyoruz, onlar döne döne, kaça kaça sonunda geldiler, kös kös geldiler, burunları sürte sürte geldiler. “Sonunda işte böyle döner, bizim dediğimize gelirsiniz.” diyoruz, el- hamdü lillâh.

Biz bu işi Avrupalı beğendiği için yapmış değiliz, başından beri dinimiz öyle emrettiğinden yapıyoruz.

“—Domuz eti yemeyin!”

Şimdi Avrupa, Amerika, Almanya televizyonlarında domuz etinin zararları üzerinde programlar yapıp duruyorlar. Kendi adamları, kendi televizyonlarında program yapıyorlar. Ben gülüyorum.

Ya biz bunu bin dört yüz yıl önceden beri tatbik ediyoruz, yaptığımız bir şey.

On Dokuzuncu Yüzyıl’a gelinceye kadar, Yirminci Yüzyıl’a kadar kadınlarına hiç hak vermemişler, yeni yeni hak veriyorlar. Bizim kadınlarımızın eskiden beri hakkıydı; ticaret yapardı, miras hakkı vardı, alışveriş yapma hakkı vardı, patron olurdu, mal mülk hakkı vardı ve saire ve saire. İslâm’da her türlü hukuku vardı.

Şimdi o, kadınlara hiç hak tanımayan, mirasta hiç pay ayırmayan insanlar; güya bizden çok kadın taraftarı oldu, bizim karşımıza çıkıyorlar:

“—İslâm hukuku mirasta niye böyle, niye şöyle?” diyorlar.

Bize karışma; sen ne zamandan beri kadınları düşünüp oldun? “Boynuz kulağı geçer.” derler, şimdi bizden ilerici oldular. Ama bu sefer daha aşırı

gittiler. Her şeyin ortası güzel. Aşırı gittiğin zaman yine fena, çizgiyi geçtiğin zaman yine zarar.

Dört yol ağzında bir çizgi çizmiş, uzun, kalın, bir karış boyunda beyaz çizgi:

“—Otomobiller, bu çizgiden öteye geçmeyin!” diyor.

Otomobil o çizgiden öteye geçer, ortada durursa yandan gelen vurur. Aşırılık da fena. Çizgide durması lazım! Bu sefer geriden hızla geldiler, fren yapamadılar, çizgiyi geçtiler, yine ötekisinin yolunu kestiler, yine zarardalar. “Geriye gelsin, hizayı bulsun.” diye, yine bizim onları frenlememiz lazım.

Allah’a çok şükür. Bu dinin kıymetini bilin. Bu dinin kıymetini evlatlarınıza intikal ettirin. “Babam bir eski din tutturmuş; modası geçmiş, çağdışı bir inanç!” demesin. Bu gördüğünüz güzellikleri defterlerinize yazın, çocuklarınıza öğretin.

Çocuklarınıza Kur’ân-ı Kerîm’i öğretin! Çocuklarınıza Peygamber Efendimizin sevgisini aşıl原因! Çocuklarınıza Müslüman olmanın şuurunu verin. Çocuklarınızı şahsiyet sahibi edin. Çocuklarınız taklitçi olmasın. Maymun taklit eder; taklitçi olmasın.

Senin öz, has, halis, yüksek, temiz, pak bir kültürün var mı?

Var... O kültürüne göre şahsiyetini bul.

Biz vakıf olarak bir yerde bir bina yaptırдық. Haklı olarak, Amerika’da tahsil görmüş, genel müdür yardımcılığı filan yapmış bir kardeşimiz geldi bana diyor ki;

“—Hocam, bu binayı Amerika’da da yapsalardı böyle yaparlardı, İngiltere’de de yapsalar böyle yaparlardı, Yunanistan’da dayapsalardı böyle yaparlardı!”

“—Ne demek istiyorsun?” dedim.

“—Bizim Müslümanlığımızın, Türklüğümüzün, imanımızın burada, bu binada kokusu yok!” diyor. Kendisine has olacak.

Mesela ev yapımızı düşünelim! Bizim evlerimiz nasıldı?

Bizim evlerimiz bahçeliydi, bizim evlerimiz tek katlıydı veya iki katlıydı; kimsenin evi ötekisinin bahçesine bakmazdı. Çünkü “Günah, ayıp, komşu rahatsız olur.” diye kimse o tarafa cam açmazdı. Kimse kimsenin bahçesini görmezdi. “Yürüyen insan bahçenin içerisini görmesin.” diye bizim evlerimizin duvarları, adam boyundan yüksek olurdu.

Bu bir anlayıştır, kültürdür. Avrupalı da her şeyi ardına kadar açıyor. “İçerisi görünsün.” diye. Bahçenin duvarını alçak yapıyor, evinin perdesini açıyor. Madem açacaksın bu perdeyi ziyan etme, buraya takma. Evinin penceresini açıyor.

Sen trenle geçiyorsun bilmem neyle geçiyorsun, Göztepe, Kızıltoprak, Erenköy; bakıyorsun bütün adamlar perdeleri açmışlar, aile toplantısı var, yemek yiyorlar, bir odada oturmuş televizyon seyrediyorlar, her şeyi görüyorsun.

“—Bu perdeler neden yapılmış? Niye takılmış?” Kapatacaksın; evin bir mahremiyeti var.

Bak, kafa yapılarımız farklı. İslâm'da; "İçerisi görünmesin." diye duvarı yüksek yapıyor. "Öteki evin mahremiyetine zarar gelmesin." diye evi, öteki evin tarafına açmıyor.

Biz kapıyı çaldığımız zaman eve dosdoğru bakmayız, yan döneriz ki kapıyı açan kadınsa, açık olarak giyinmişse birden gözümüze çarpmasın. Yan olarak durup, "Ahmet Bey evde mi?" deriz. Peygamber Efendimiz hadîs-i şerifte bize öyle öğretiyor. Ötekisi öyle yapmıyor.

Bizim giyimimizde örtünmek esastır, ötekisinde ustalıklı bir tarzda teşhir edip, tahrik etmek esastır. Onun için eteğini topuğuna kadar uzun yapsa bile yırtmacını kalçasına kadar açıyor.

Niye? Maksat tahrik etmek, örtünmek değil. Örtünmek olsaydı bu kenarını aşağıdan yukarıya kadar yırtmayacaktı. Yırttığına göre maksadı tahrik. Çünkü öyle alışmış; onların sistemlerinde öyle.

"—Bizim kız hâlâ evde, kendisine bir koca bulamadı."

Kız kendisi bulacak; Amerikan sistemi böyle. Dans öğrenecek, bilmem ne öğrenecek, üniversiteye gidecek, başka erkeklere bakacak, beğendiğini işaretleyecek, peşine düşecek, tavlayacak avlayacak; sistemi öyle.

Dün bir yaşlı zâtın ziyaretine gittim. "Biz hep anamızın babamızın zevkine göre evlendik. Hiç görmedik, görmezdik." diyor. İki ayrı sistem. Şimdi onlar bizi ayıplıyor, biz de "Acaba çok mu kabahatliyiz?" filan diye pusuyoruz,

Yahu kabahatli değilsin! Ortada iki ayrı sistem var: Sen Müslümanca bir sistem kurmuşsun, her şeyin ona göre düzenlenmiş; ötekisi de kâfirce bir düzen kurmuş, edepsiz, arsız, yüzsüz, namus filan önemli değil; o da öyle gidiyor.

Onun yolu ayrı, senin yolun ayrı. Şahsiyetini bul, korkma!

“—Efendim işte biz evde yemeği hık mık...”

Yahu doğru düzgün konuşsana.

“—Elimizle de yeriz de. “

Utaniyor. Ne olur elinle yersen? Ellerini tertemiz sabunla yıkarsın. Tertemiz, işte bu senin elin, ondan sonra *Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm* der üç parmağınla yersin. Bu senin yemek yeme usulün.

Japon, Çinli pirinci iki tane çubukla beraber yiyor. İtalyan, kocaman uzun makarnayı tencereye haşlayıp koyuyor, havaya kaldırıp ağzını altına tutup öyle yiyor. Makarnayı kesmiyor, biz keseriz. Bizde erişte bıçakla kıyılır kıyılır, bir kaşık içine sığacak kadar...

Farkımız var, niye kabul etmiyorsun?

Makarna adı yayılmış, erişte adı unutulmuş. Yahu bizim eriştemiz ondan kat kat daha güzeldi, daha tatlıydı, daha has malzeme ileydi. Bizim onlardan bir eksikliğimiz yok. Sen şahsiyetini bil, korkma!

O sakalını kazımış, bıyığını kazımış cascavlak, kaşını gözünü kazımış; sen de sakal bırakıyorsun. Sana bakınca:

“—Ooo, öcü gibi oldun!” diyor.

“—Hayır, sen de cascavlak oldun!”

Zevk meselesi, değişir bu. Ama biz bunu bir kuru inatla yapmıyoruz. Biz, esas itibariyle müslümanlar; “Allah bunu böyle emretti, Peygamber Efendimiz SAS böyle emretti.” diye yapıyoruz. Bizim temel mantığımız odur.

Temel mantığımız nedir?

Allah’ın rızasını kazanmaktır. Onun için ayetleri okumuşuz, hadisleri okumuşuz; ona göre yapıyoruz. Peygamber Efendimiz’in hayatını incelemiştir, O’nun yolunda gitmeye çalışıyoruz. Yanlış mı?

Çok doğru. Çünkü Allah bize peygamber göndermiş; “Bu sizin nümunenizdir, buna uyun!” buyurmuş, “Böyle yaşarsanız ben sizden razı olurum.” buyurmuş. Elbet öyle hareket edeceğiz.

Bizim hayat sistemimizde çok büyük bir mantık var, çok kuvvetli bir muhakeme var. Onlarınci saçma. Saçma olduğu için de neticesi feci. Orada intiharlar fazla...

Mesela diyorlar ki:

“—İnsanın cinsî bakımdan doyumu sağlanırsa şöyle olur, böyle olur. “

Ben başımdan şöyle sağlam kenarlıklı takkemi kenara çıkarayım ters çevireyim, sen onun içine konuşacağın kadar konuş; sen onları külahıma anlat! En fazla miktarda cinsî suçlar, cinsî konuların en serbest olduğu ülkelerde işleniyor, kardeşlerim! Her şey serbest olan ülkede cinsî cinayet daha çok işleniyor.

Allah-u Teâlâ bunu bildiği için bize tesettürü emretmiş, kaçı göçü emretmiş.

“—Vayy, kadın erkek ayrı oturuyor, bunlar öcü!”

Değil, bu ayrı bir şey. Sistem olarak bizim hayat tarzımız böyle. Japonun Kimonosunu tabii karşılıyorsun. Japon güreşinin ayrı bir güreş olduğunu kabul ediyorsun. Japon güreşinde adam tunik gibi dizine kadar üstlük giyiyor, dizinin altına kadar bol pantolon giyiyor; kabul ediyorsun.

Bizim güreşte göbekten diz altına kadar, deriden sağlam yapılmış kisbetimizi biliyorsun; Avrupalı'nın grekoromen güreşte, serbest güreşte şöyle avuç içi kadar insanın butlarını koruyan mayosunu biliyorsun; işte, kültürler arasında fark.

Japon Avrupalı'nın mayosunu giymiş mi?

Japon, güreşindeki kıyafetini nasıl kabul ettirmiş?

Nasıl Japon kadını beli kuşaklı uzun elbisesini, el pençe divan durmasını kabul ettirmiş?

Niye sen kendi kendine sahip olmuyorsun? Niye sen kendin kendinle iftihar etmiyorsun? Niye anandan babandan utanıyorsun? Niye çocuğunu utanacak şekilde yetiştiriyorsun? Niye ona kendinin doğru yaşadığını söylettiremiyorsun?

İşte bu eğitim eksikliğini tamamlamalıyız. Tamamlıyoruz evelallah; yavaş yavaş, yavaş yavaş tamamlıyoruz. Bu hususta daha şuurlu olalım, daha gayretli olalım inşaallah...

b. Yasaklanan Su Kapları

Ebû Saîd RA Hazretlerinden rivayet edilmiş bir hadîs-i şerif. Bu hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz birtakım su kaplarını yasaklamış. Diyor ki:

لَا تَشْرَبُوا فِي النَّقِيرِ وَلَا فِي الدُّبَّاءِ وَلَا فِي
الْحَنْتَمَةِ وَعَلَيْكُمْ بِالْمُوكَا

(م. عن أبي سعيد)

RE. 474/6 (*Lâ teşrebû fi'n-nakîr, velâ fi'd-dübbâi, velâ fi'l- hantemeti, ve aleyküm bi'l müvekke'.*)

Suyu, meşrubatı olabilir ki mesela hurmayı ezmiştir şerbet yapmıştır veyahut üzümü sıkmıştır şıra yapmıştır ama bozulmamış, içecek bir kap lazım ya, topraktan olabilir şundan olur, bundan olur, o devrin orada mevcut kaplarından bazılarını sayıyor.

Diyor ki; (*Lâ teşrebû fi'n-nakîr* “Nakir”den içmeyin!”

Nakîr, tahtadan oyulmuş kap.

Suudi Arabistan gibi bir sıcak ülkede, Tahtadan oyulmuş kabın içinde su oldu mu yosunlanır kardeşlerim! Fokur fokur kaynar. Sıcak ülkede o tahta insanın elinden kayar; yosun tutar, bozular. Onun için o sebepten içinde mikroplar, bakteriler, çeşit çeşit zararlı şeyler gelişir; “Ondan içmeyin!” buyurmuş.

(*Ve lâ fi'd-dübbâi*) “Sonra dübba’ denilen cinsten de içmeyin!”

O da bir çeşit ağaçtan yapılan, yaktin ağacından, kuruyaktinden yapılan bir şey, bir çeşit kap. O da herhalde “Su kaçırmazın.” diye biraz da katranlanıyor, ziftleniyor ki, ondan da içildiği zaman zararlı oluyor.

Hani bugün diyoruz ya; “Alüminyum tencere kullanmayın, çünkü alüminyumun zerreleri yemeğe karışıyor, zehirlenme yapabiliyor.” Hani diyoruz ya; “Kalaylı kapların kalayı azalmış olanları, kırmızısı çıkmış olanlarında yemek yapmayın.” Bunlar da onun gibi tavsiyeler.

(Ve lâ fi'l-hantemeti) “İçine içki konulan, şarap konulan, yeşil bir şeyden yapılan bir çeşit kap.”

Bunlardan içmeyin. Kabaktan, bizim kabak dediğimiz ağaçtan oyma kâsedan, şarap kabı olarak kullanılan hanteme denilen şeylerden içmeyin; kırbadan için!

Bir başka rivayette de; “Ziftlenmiş kaptan da içmeyin!” diye belirtilmiş.

Tabi bu hadîs-i şerifin mânasını bizim memleketimizde şimdi tatbik edecek olursak kullanacağımız kaplara dikkat edeceğiz. Gerek su içme kaplarımıza gerek yemek kaplarımıza dikkat edeceğiz.

Muhterem kardeşlerim!

Bu kaplar içinde bir kere alüminyum çok tehlikeli, alüminyumdan tencere vesaire kullanmamaya sıhhî bakımdan mümkün olduğu kadar dikkat edin. Alüminyum, mesela limon, salata gibi şeyler olduğu zaman oralarda reaksiyona giriyor. Sonra kolay ufalanıyor,

kazıdığın zaman zerrelere çıkıyor kansorejen dediğimiz, yani kanser tevlid edici şeyler olabiliyor.

Alüminyumu başka işte kullan; mesela çerçevede, şurada burada, kullanım sahaları başka şeyler olabilir. Evine kap alacağın zaman alüminyum alma. Topraktan sırlı bir tencere al ama alüminyum alma. Ötekisi daha ucuz, daha sıhhî ama alüminyum zararlı, iyi olmuyor. Cam fena olmuyor, cam iyi çünkü temizlenmesi kolay.

Sonra bu deterjan cinsleri iyi yıkanmadığı zaman, kap üzerinde kaldı mı insanın sıhhatini çok bozuyor. Normal sabun kullan. Normal, bizim kendi ecdattan kalma toprakla ovma filan gibi şeyler vardır, bir çeşit temizleme yolları vardır, onları alıp ovuşturup yaparlarmış, onları kullanırsınız. Bu şeyler güzel oluyor.

Çinko üzeri emaye kaplı şeyler de sıhhî bakımdan iyi oluyor. Yalnız vurduğu zaman sırrı atıyor, o tehlikesi var. Kullanacağınız kabın sıhhî olmasına dikkat edin.

Naylonlar da çok zararlı oluyor. O naylon cinsi şeyler, sukapları, terlikleri içinde mikropları çok güzel barındırıyor, gözeneklerine giriyor. Terlikler biraz banyoda kaldı mı, bakıyorsun yemyeşil olmuş. Yeşeriyor, neredeyse dallanıp çiçek açacak.

Alüminyumdan kapacak da öyle oluyor.

Sıhhatinize dikkat edin. İnsan bir defa alır ama sağlam, güzel şey almalı, sıhhatine zararlı almamalı. Giyiminize dikkat edin; naylon, sentetik malzeme çok zararlı oluyor. İnsanda alerji yapıyor, kaşıntı yapıyor, elektrik dengesini bozuyor, vücuduna baş ağrısı yapıyor, karanlıkta çıkarsanız kazağınızı çıkarırken çatur çatur, çatur çatur kıvılcımlar çıkıyor. Halis, dededen kalma yün kullanın. Halis pamuk kullanın, hiç katıksız pamuk kullanın, onlar çok daha sıhhî oluyor.

Sıhhatinize dikkat edin. Bütün bu giyim, yeme, ev eşyası, malzeme şeyinde el-hamdü lillâh dedelerimiz iyi not aldılar. Kullandıkları her şeyin sıhhate uygun olduğu günden güne anlaşılıyor. Hem yeme malzememiz, hem giyme malzememiz, hem kap kacağımız ve saire hepsi el-hamdü lillâh iyi.

Bu Japon kösesini ayağına giyiyorsun, insanın ayağını altını pişiriyor. Halbuki normal kösele, normal deri gayet sıhhî oluyor. İşte bu gibi tavsiyeleri de Efendimiz yaptığı için ben de bu hadisin arkasına onları ekleyiverdim.

Bu hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz; “Tahtadan oyma kaptan su içmeyin, kabaktan su içmeyin, yani şarap kabından içmeyin! Ancak kırbadan, tulumdan içersiniz.” diye bildirmiş, ben de ona ekledim.

c. Köpek veya Çıngırak Olan Yere Melek Gelmez

Üçüncü hadîs-i şerif:²

لَا تَصْحَبُ الْمَلَائِكَةَ رُفْقَةً فِيهَا كَلْبٌ وَلَا جَرَسٌ

حم. د. ش. طب. ق. عن أم حبيبة؛ طس. عد. عن أنس؛ طب. وأبو نعيم عن خوط ب ن عبد

(العزى؛ طب. خ ط. عن أم سلمة)

RE. 474/7 (*Lâ tashabü'l-melâiketü rufkaten fîhâ kelbün, ve lâ ceres.*)

(*Lâ tashabü'l-melâiketü*) “Melekler arkadaşlık etmez, (*rufkaten*) bir grup insanla, cemaatle, kervanla... (*Fîhâ kelbün*) Aralarında köpek vardır, (*ve lâ ceresün*) veyahut hayvanlarında çıngırak vardır.”

² Müslim, *Sahîh*, c.XI, s.30, no:3949; Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.292, no:1625; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.101, no:2192; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.262, no:7556; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.254, no:10107; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.251, no:8810; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.374, no:2676; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.555, no:4703; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.391, no:2670; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.100, no:2191; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.327, no:26820; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIII, s.240, no:475; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.IV, s.246, no:26; Hz. Ümm-ü Habîbe RA'dan.

Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.458, no:9556; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIII, s.379, no:898; Hz. Ümm-ü Seleme RA'dan.

Nesei, *Sünen*, c.XV, s.478, no:5125; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.426, no:27441; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.458, no:9555; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.36, no:126; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.722, no:17572; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.193, no:16569.

“–Öyle gruplara, öyle kervanlara melek yanaşmaz. Melek köpeğin olduğu yeri sevmiyor, çingırağın çingır çingır ses çıkardığı yeri sevmiyor; Oraya gelmez.” diyor Peygamber Efendimiz.

Bu da meleklerle ilgili mânevî bir bilgi olmuş oluyor. O kervana yaklaşamaz. Tabii meleğin gelmediği yerde, insanın hayrı eksik olur. Dikkat etmesi lazım. Bunları mümkün olduğu kadar kullanmamalı. Mümkün olduğu kadar köpek beslemeyeceğiz.

Çoban olup da sürüyü korumak için mecburiyet varsa, çiftçi olup da tarlayı korumak için mecburiyet varsa, o zaman kullanılabilir. Zevk için, keyif için, süs için, yanında gezdirmek için köpek almak pek uygun olmuyor. Bizim hadîs-i şeriflerde bu husus belirtilmiştir.

Avrupa’da köpek beslemek, fevkalâde yaygındır ve köpek sevgisi çocuk sevgisinden daha ileriye geçmiş durumdadır. Köpeklerini kucaklarına alırlar, öperler okşarlar, deterjanlı sularla yıkarlar, şampuanları vardır. Köpek lokantaları vardır, köpek motelleri vardır. Kendisi tatile gittiği zaman köpeğini bırakacağı oteller vardır. Artık tarif edilmez. Lüks köpek lokantaları vardır, köpeğin önüne en iyi malzemedен yiyeceği etleri koyar, yedirirler.

d. Ehli Olmayana İlim Öğretmeyin!

Birinci hadîs-i şerif; Enes RA’dan İbn-i Asâkir rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

لَا تَطْرَحُوا الدُّرَّ فِي أَفْوَاهِ الْكِلَابِ يَعْنِي الْفِقْهَ

(كر. عن أنس)

RE. 474/8 (*Lâ tatrahu'd-dürre fî efvâhi'l-kilâbi, ya'ni'l-fıkh.*) (*Lâ tatrahu'd-dürre fî efvâhi'l-kilâbi*) “İnciyi köpeklerin ağızlarına atmayın! (*ya'ni'l-fıkh*) Fıkhı kasd ediyor.

Ve onun arkasındaki hadîs-i şerif.

İbnü'n-Neccar'da başka bir rivayet zinciri ile yine Enes RA'dan gelmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

لَا تَطْرَحُوا الدُّرَّ فِي أَفْوَاهِ الْخَنَازِيرِ يَعْنِي الْعِلْمَ

(ابن النجار عن أنس)

RE. 474/9 (*Lâ tatrahu'd-dürre fî efvahi'l-hanâzîri, ya'ni'l-ilm.*) (*Lâ tatrahu'd-dürre fî efvahi'l-hanâzîri*) “İnciyi domuzların ağızına atmayın! (*Ya'ni'l-ilm*) İلمي kasd ediyor.”

³ İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafa*, c.VII, s.224; Ramhürmüzi, *Emsalü'l-Hadis*, c.I, s.122, no:86; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.24, no:7334; Dara Kutni, *el-Müellif ve'l Muhtelif*, c.3, s.184; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.X, s.247, no:29320; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.213, no:16622.

⁴ Hatib-i Bağdadi, *Tarih-i Bağdat*, c.VII, s.281, no:3779; Kâ'bü'l-Ahbar'dan. *Kenzü'l-Ummal*, c.X, s.247, no:29319; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.212, no:16621.

Birisinde “kopek” diye geçiyor, ikincisinde “domuz” diye geçiyor.

Bu ne demek?

İnci insanın boynuna takılır, onu süsler, kıymetli bir şeydir. Onu köpeğin ağzına atarsan, yazık etmiş olursun. Domuzun ağzına atarsan, yazık etmiş olursun, yersiz olmuş olur. İlmî de ehil olmayan insana vermeyeceksin.

“—Tabiatı köpek gibi olan, alçak olan, iyi müslüman olmayan, ilmî yerli yerinde kullanacak bir ahlâk yapısına erişememiş, alçak tabiatlı kimseye ilmî öğretmeyin!” demek istiyor Peygamber Efendimiz.

Fıkıh ne demek?

Bizim buraya müsteşriklerin meşhurlarından bir tanesi, oryantalist alim, Alman alimi gelmiş; kendisi Alman. Eskiden Beyazıt Kütüphanesinde kütüphane müdürü olarak çalışan bir meşhur hoca varmış, Allah rahmet eylesin, “İsmail Saib Hoca” derler, bir meşhur kimse, hafızası çok kuvvetli bir alim kişi. Ona; “Bana ders ver.” diye müracaat etmiş de vermemiş.

Avrupalı [Helmut Ritter], İslâmî ilimleri öğrenmek için o hocaya müracaat ediyor, vermemiş. O zaman o Avrupalı da müslüman olmuş. Artık ne maksatla müslüman oldu, ne yaptı bilmiyoruz.

Onun gibi Oskar Reşer diye birisi daha vardı, o da müslüman olmuş, Osman Reşad adını almış. Ben her ikisini de tanıdım. Alman bunlar. Ama müslüman değilken ilmî vermemiş de müslüman olduğu zaman vermiş.

“—Adam ya sahte müslüman olduysa?”

Sahte Müslüman olduysa, vebali kendisine ait olur; ötekisi kurtulur. Ama nâehil insana ilmi vermemiş.

Nâehil insana ilmi verdin mi bu ilmi istismar eder, kötüye kullanır, müslümanların aleyhine kullanır veyahut müslümanları birbirine düşürmekte kullanır veya tefrika çıkarmakta kullanır veya müslümanların imanını tereddüde düşürmekte kullanır.

Avrupalılar 13. Asır’dan itibaren bildiğimiz kadarıyla oryantalizm denilen şarkiyat ilimlerine ağırlık verdiler, eğildiler, İslâmî ilimleri incelemeye başladılar. Papaz kilisede İslâmî ilimleri inceledi. Arapça öğrendi, geldi.

“—Bunları neden öğrendi?”

Tefrika çıkarmak için, kötü maksatla... Evet, onların içinden insafly olanlar, İslâm’ın hak din olduğunu anlayıp da, İslâm’ı kabul edip Müslümanlığa girenler oldu ama bir kısmı bu öğrendikleri ilimleri müslümanları birbirine düşürmekte ve imanlarında onları zaafa düşürmekte kullandılar.

Mesela İtalya’da kilisenin desteği ile bir grup alim müşterek çalışma yaptılar, bir *İslâm Tarihi* yazdılar. Tepeden tırnağa iftira dolu, yalan yanlış *Annali Dell’Islam* diye bir şey yazdılar, bunun yanlışlarını bizim Asım Köksal Hoca, *Reddiye* diye iki üç parmak kalınlığında bir eserde satır satır yazdı:

“—Bak şurada şöyle demiş yalan... Burada böyle demiş tercemesi yanlış... Şurada şöyle yazmış hatalı... Burada böyle demiş kasıtlı... Şurada şöyle demiş, öteki ifadesine zıt...” diye tezatlarını ve sairesini anlattı.

Ama muhterem kardeşlerim, Asım Köksal Hoca o Reddiye’yi, o eserin tercemesinden otuz kırk sene sonra yazabildi. O arada bu eseri Hüseyin Cahit Yalçın hapisteyken İtalyanca’dan Osmalica’ya tercüme etti. Bezli gri renkli, on cilt takım halinde burada bedava dağıttılar, ucuz fiyatla dağıttılar. Osmanlı son devir münevverleri onları okudular.

Ciltli takım hâlinde İslâm tarihi kitabı, ama kim yazmış? Papazlar grubu yazmış, farkında değil. Onu okudular. Kafalarından dinleri imanları gitti, dinsiz oldular, dine karşı oldular, dine cephe aldılar. Genel müdürlerden, amirlerden, subaylardan, tıbbiyelilerden pek çok kimseyi böyle aldatmışlardır. İftiralarla pek çok kimseyi yoldan çıkarmışlardır

O bakımdan ilmi nâehile vermemek lazım, çünkü kötüye kullanır veyahut istismar eder veyahut para kazanmakta kullanır. Cebini, kesesini doldurmakta kullanır muhterem kardeşlerim!

İlmi ehline vermek lazım! Hangi adam takvâ sahibiyse, hangi adam iyi niyetliyse, güzel huyluysa, hangi çocuk istidatlı, temiz terbiyeli, edepliye onu destekleyelim, hakiki alim o olsun. Paraya tenezzül etmeyen, mevkiye, makam hırsına sahip olmayan, onlara tamah edip de yanlış işler yapmayan alimler yetiştirelim.

Ben bizim zengin kardeşlerimize diyorum ki:

“—Bak bu fakir şahıslar okuyorlar, ondan sonra işte ‘Hoca hatim indirdi para aldı, hoca mevlit okudu para aldı, hoca şunu yaptı şöyle oldu. ‘ diye dedikodular yapıyorlar. Siz zengin kardeşlerim, bir çocuğunuzu, en kabiliyetli çocuğunuzu din ilmine versin. ‘Çocuğum, para bakımından merak etme, ben sana araba alacağım, daire alacağım, her ay sana şu kadar maaş vereceğim, sen şu din ilmini sapasağlam öğren!’ desin, teklifim bu. “

“—Acaba bana para verecek mi?” diye bakmayan din alimleri olsun. Hatta fukarayı gördüğü zaman kendisi para veren hocalar olsun.

Hocalara çok iftira etmişler.

“—Ölü gözünden yaş, imam evinden aş çıkmazmış!”

Yalan! Allah razı olsun, her zaman gideriz, yemeklerini yeriz. Allah razı olsun, Allah rahmet eylesin, bizim Zekai Hocamız Hacı Bayram’da bir gün sabah namazını kıldık, kalktı, mihrabda, dedi ki:

“—Ey cemaat, kalkın hepinizi lokantaya davet ediyorum! Görün bakalım imam evinden aş çıkar mıymış çıkmaz mıymış, yürüyün!” Herkesi aldı, lokantaya götürdü, doyurdu. Çok cömert insandı, etrafa boyna yardım yapardı.

Hocalara böyle iftira ediyorlar, gözden düşürüyorlar. Arada her meslekten tek tük ters insan olabilir. “Öğretmenlerden ters insan var.” diye öğretmenlik mesleğini mi düşürelim? “Askerlerden ters bir iki kişi var.”

diye bütün askerlik mesleğini mi düşürelim? “Tıbbiyelilerden biraz ters doktorlar var.” diye bütün tıp mesleğini mi düşürelim? Farz edelim, polislerden bir iki rüşvet alan varsa, bütün polis mesleğini mi karalayalım?

İyi misalleri alacağız, onları geliştireceğiz; “Bak, böyle kahramanlar var.” diyeceğiz, onların hatıralarını yaşatacağız. Kötü her yerde olabilir, onu saklarız, kendimiz terbiye ederiz, düzeltiriz. Ben diyorum ki müstağnî, kimsenin avcuna bakmayan tok gözlü alimler olsun. En zeki çocuklarımızı din alimi yetiştirelim. Avrupalı bir şahıs bunu söylemiş, sanıyorum Kanadalı Thomas Irving isimli müslüman kardeşimiz veyahut bir başka şahıs olabilir. Müslüman oldu, buraya da geldi, kendisiyle görüştük.

“—Eskiden siz müslümanların arasından en zeki çocuklar din alimi oluyordu. İmâm-ı Âzamlar, İmam Şafiiler ve saire. Bunlar zekâ bakımından cemiyetin en üstün dehâları idi, en üstün kimselerdi. Şimdi ise sizin en zekileriniz doktor oluyor, mühendis oluyor. En zekileriniz başka mesleklere kayıyor; din ilminde puanı en aşağı olanlar kalıyor. Ben o büyük dahi alimlerinizi okuyorum. Mesela İmam Şâtibî’yi okuyorum, ne güzel şeyler yazmış, tavsiye ederim; onları siz de okuyun.” diyor.

Muhterem kardeşlerim!

Eskiden olduğu gibi yine en zeki çocuklarımızı din alimi yetiştirelim. En zengin aileler çocuklarını din alimi yetiştirsin ki hocaların üstünden bu lekeyi sildirelim. Hocalara yapılan bu hakareti sildirelim. O zeki insanlar, o paraları Allah yolunda kullanmayı da bilirler, İslâm’ı yaymakta kullanmayı da bilirler.

İnşaallah, inşaallah, incileri domuzların köpeklerin ağzına atmamalım. İncileri, inciye layık, elmasa layık, mücevhere layık, yüksek kaliteli insanlara verelim.

e. Gece Evinizin Kapısını Çalmayın!

Bu hadîs-i şerif de uzun bir seferden, uzun bir ayrılıktan sonra evine gelen zâtlarla ilgili.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

لَا تَطْرُقُوا النِّسَاءَ لَيْلًا

(حم.ك.ع.ن.أ.ب.ى.سلمة.ع.ن.ع.ب.د.اللَّب.ب.ن.رواح.ة.وه.و.منقطع.ع.طب.ع.ن.ابن.عباس)

RE. 474/10 (*Lâ tatruku'n-nisâe leylen*)
“Evinizin, kadınlarınızın kapısını geceleyin çalmayın!” diyor.

Bu konuda başka bir rivayet şöyle:⁶

لَا تَطْرُقُوا النِّسَاءَ بَعْدَ صَلَاةِ الْعَتَمَةِ

(طب.ق.ع.ن.اب.ن.عمر)

⁵ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.326, no:7798; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.451, no:15774; Abdullah ibn-i Revâha RA'dan.

Taberâni, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XI, s.245, no:11626; Dârimi, *Sünen*, c.I, s.129, no:444; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.IV, s.604, no:7739; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Bezzar, *Müsned*, c.II, s.238, no:5750; Harâiti, *Mesâviü'l-Ahlâk*, c.II, s.368, no:803; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VI, s.722, no:17573; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.214, no:16625.

⁶ Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XII, s.287, no:13139; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.48, no:7421; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafa*, c.II, s.333; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan

Kenzü'l-Ummal, c.VI, s.718, no:17556; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.213, no:16624.

(*Lâ tatruku'n-nisâe ba'de salâti'l-atemeti*)

“Evinizin, kadınlarınızın kapısını yatsı namazından sonra çalmayın!”

Bunun tabii çeşitli sebepleri var. Bir kere sen uzun zaman evde değildin, hanım kendisini salıverdi. Ev belki düzenli değil, belki hanımın hazırlığı yok. Halbuki tertemiz, temiz pak olması lazım. Hanımın kocasına süslenmesi gerekir. Erkeğin hanımına süslenmesi gerekir.

Peygamber Efendimiz:

“—Saçlarınızı düzeltin, sakallarınızı düzeltin, koltuk altınızı temizleyin, vesairenizi temizleyin, tırnaklarınızı kesin, temiz olun, nazif olun, pak olun. Eski ümmetler böyle yapmadılar da çeşitli kötülükler çıktı.” diyor.

Erkek temiz, pak olacak, dişleri de fırçalanmış olacak, ağzı da kokmayacak, güzel kokular da sürececek. Kadın da temiz pak olacak.

O akşam hiç haberi yok.

“—Gafil durma misafir gelir, gafil durma ölüm gelir.” derler; bizim oralarda bir tabir vardır.

Kadıncağыз gafil gafil dururken, kapı tak tak çalınıyor. Kocası gelmiş, ortalık derbeder, perişan, eşyalar bir tarafta; iyi olmaz. Evin geçimi bakımından uygun olmuyor.

Veyahut sen geceleyin gelirsin, kapıyı çalarsın, şimdiki gibi her taraf elektrikle donanmış değil ki, komşu dışarıdan bir kapı takırtısı duyar, ondan sonra bakar:

“—Komşunun evine bir adam giriyor, yav bu adam seyahatleydi, bunun evine kim girdi?” der, dedikodu olur, yanlış kanaat olabilir.

Onun için “Gündüz aydınlığında, göz göre göre insan eve öyle gitmeli.” diye, Efendimiz’in içtimâî terbiyesi.

Ne güzel şeyler tavsiye ediyor:

“—Çakıl taşı bile toplamış olsanız evinize hediye ile gidin!” diyor.

Hani yolda güzel taşlar filan olur. Eskiden bizim tuzlar olurdu. Gençler bilmezler, biz de yavaş yavaş ihtiyarladık artık, tam ihtiyarlarla arada, orta nesil olduk.

Tuz taşı; yuvarlak, kaya tuzu, tak tak tak tak döversin; yemeğin tuzunu kendimiz döverdük. Çocukken bize; “Hadi döv!” derlerdi, döverdük. Eskiden yuvarlak bir taş evde lazım olurdu; düz, yuvarlak bir taş.

“—Velev çakıl taşı, düz taş tarzında bile olsa eve bir hediye ile gidin.” diyor Peygamber Efendimiz.

Ne güzel bir şey; çünkü çoluk çocuk “Babam gelmiş.” diye bakacak, senin elin kolun boş, moralleri bozulur. Halbuki hediyeler al;

“—Sana şunu aldım, al sana şunu aldım!” de.

Küçük küçük şeyler de olsa gönlünü alacak şeylerle gitmek lazım. Efendimiz her bakımdan bizi yetiştiriyor. Her bakımdan, en ince tefarruata kadar dinimiz bizi edepli, ârif, zarif, kâmil, hoş halli, hoş sohbet, tatlı dilli insanlar hâline getiriyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi Allah'ın emirlerini bilenlerden eylesin. Dinimizin ahkâmına âşina eylesin. O güzel edepler ile bizleri müteeddib eylesin... Ârif, kâmil, velî, matlub, makbul kullar olmayı cümlemize nasib eylesin...

Huzur-u âlîsine sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmaya sizleri ve bizleri muvaffak eylesin...

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

30. 11. 1986 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

